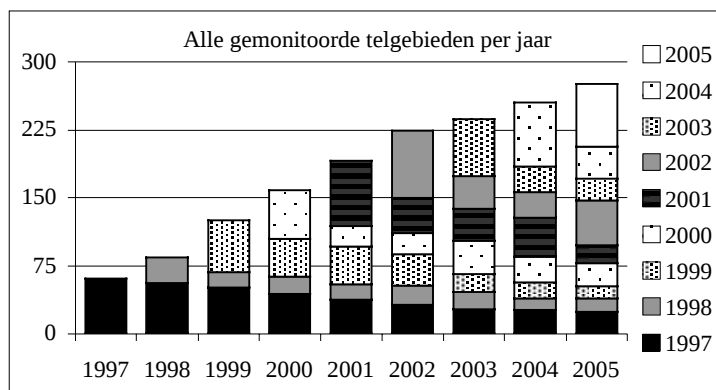


Resultaten 2005

Traditiegetrouw worden in de voorjaarsnieuwsbrief de indexen van het afgelopen jaar besproken. In de vorige Meetnet Amfibieën Mededelingen 17 staat beschreven hoe indexen worden berekend door het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). Voorheen presenteerden we altijd de presentie- en abundantie-indexen van de telgebieden maar dit jaar presenteren we de abundantie-index van alle watertjes. Deze methode levert nauwkeuriger gegevens op, waardoor we in staat zijn om betrouwbaardere trends te presteren. Alleen de rugstreeppad en de vuursalamander worden anders berekend. De resultaten in deze nieuwsbrief zijn gebaseerd op de 'voorlopige' indexen. Kort samengevat heeft het jaar 2005 veel goeds opgeleverd

Groei Meetnet

Wederom is het Meetnet flink gegroeid doordat nieuwe waarnemers zich hebben aangemeld, maar ook doordat sommige waarnemers extra gebieden zijn gaan monitoren. Bij deze wil het team van de Werkgroep Monitoring alle waarnemers hartelijk danken voor hun inzet in het veld. Er is een geweldige prestatie geleverd! Er zijn maar liefst 69 nieuwe telgebieden bijgekomen, maar ook belangrijk is dat veel vacante telgebieden zijn herbezet, in de grafiek hiernaast is dat te zien. We hopen dat deze groei de komende jaren wordt volgehouden. Ieder jaar worden de trendanalyses voor alle amfibiesoorten betrouwbaarder. Als het Meetnet robuuster wordt kunnen we ook in detail in gaan zoomen op regio's of provincies om zo een beter beeld te krijgen hoe het vergaat met verschillende amfibiepopulaties.



Salamanders

Voor het eerst sinds de start van het meetnet kunnen we betrouwbare trends presenteren voor de kamsalamander en de Alpenwatersalamander. We zijn blij verrast dat dit mogelijk is, we hadden verwacht dat er nog 1 à 2 extra monitoringsjaren nodig zouden zijn om dit te bereiken.

De **kamsalamander** wordt gevolgd in 183 wateren, liggend in 63 telgebieden. De voorlopige cijfers geven aan dat de soort *stabil* in Nederland voorkomt.

De **Alpenwatersalamander** wordt gevolgd in 218 wateren in 56 telgebieden en de indexen laten een *matige toename* zien.

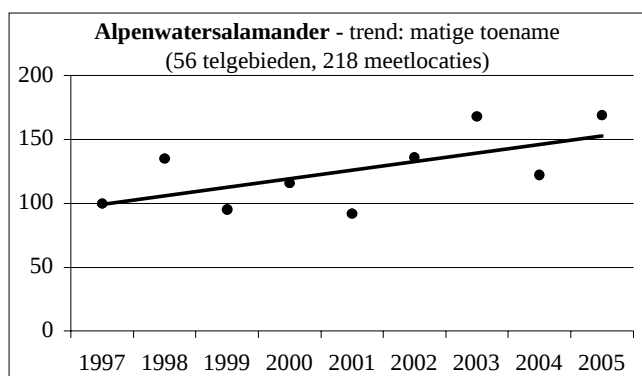
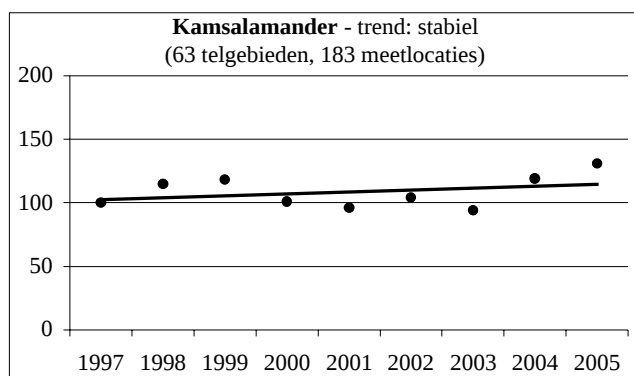
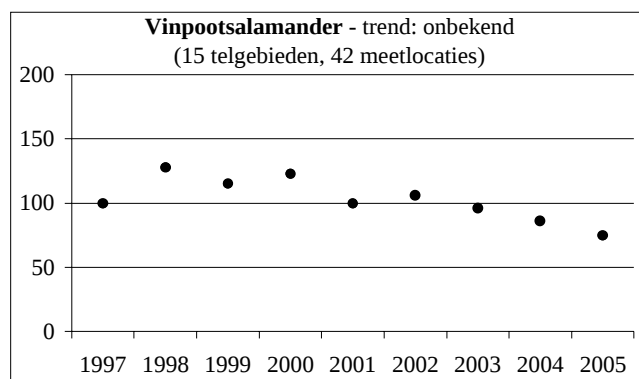
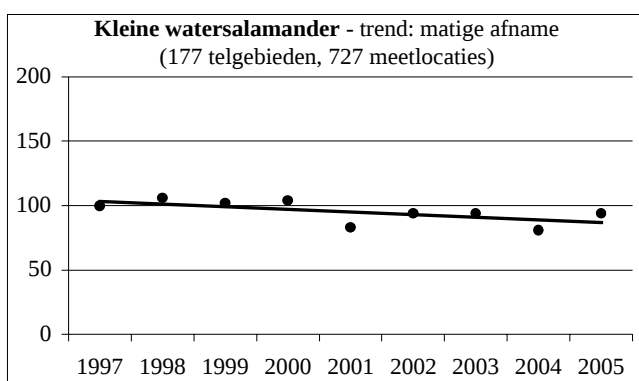


Foto: Ingo Janssen

De **kleine watersalamander** daarentegen, de meest voorkomende watersalamander van Nederland, laat juist een *matige afname* zien. Deze soort wordt in 727 wateren waargenomen (177 telgebieden) en is hiermee zeer sterk vertegenwoordigd in het Meetnet.

De **vinpootsalamander** wordt in 42 wateren gevolgd die in 15 telgebieden liggen. Voor deze soort is de trend nog *onzeker*, maar het ziet er naar uit dat de soort ieder jaar minder wordt waargenomen.

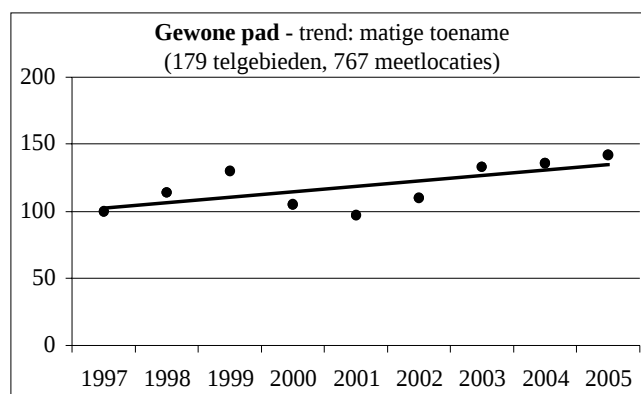
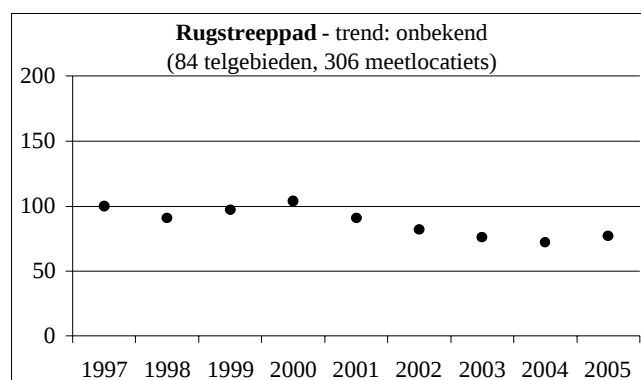
We hebben nog geen verklaring voor de verschillende trends van de watersalamanders. We zullen binnenkort samen met het CBS de cijfers nader bekijken om te zien of we een verklaring kunnen vinden voor dit verloop.



Padden

De **knoflookpad** wordt in tien telgebieden gevolgd. Daar komt hij maar in 14 wateren voor. Dat is te marginaal om betrouwbare indexen voor te berekenen. De vroedmeesterpad en geelbuikvuurpad worden in de volgende Mededelingen behandeld. Deze soorten worden gevolgd in het kader van de Soortbeschermingsplannen en nog niet alle gegevens konden voor deze nieuwsbrief worden verwerkt. De **rugstreeppad** wordt op de oude manier berekend (per telgebied) omdat dit beter aansluit bij het gedrag van dit diertje. De rugstreeppad is nogal mobiel en om te voorkomen dat dezelfde groep roepende mannetjes dubbel wordt geteld worden de waarnemingen op gebiedsniveau berekend. De rugstreep padden-luisterroutes leveren goede waarnemingen op. We

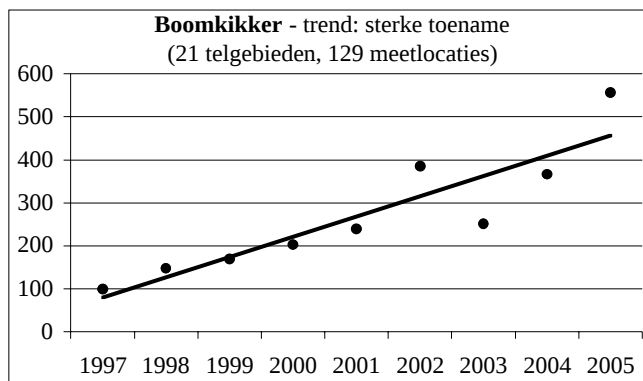
De **vuursalamander** wordt gevolgd in vijf verschillende gebieden die zijn opgedeeld in negen trajecten. Omdat het een landsalamander betreft worden de indexen net als bij het Meetnet Reptielen berekend met het aantal waargenomen dieren per telronde. De indexen laten een *sterke afname* zien, maar voorzichtigheid is geboden met het trekken van conclusies. De soort komt zeer lokaal voor. De belangrijkste vuursalamanderpopulatie van Nederland leeft in het Bunderbosch en wordt gevolgd door Rob Gubbels. Hij geeft aan dat de berekende trend een waarnemingseffect is. Het aantal waargenomen dieren is sterk afhankelijk van de juiste weersomstandigheden. De afgelopen jaren is tijdens minder gunstige weersomstandigheden geteld, waardoor er minder dieren zijn waargenomen. In het Bunderbosch vinden veel recreatieve activiteiten plaats, zoals lampionnenoptochten en op vuursalamander gerichte excursies, die ook (negatieve) invloed hebben op het aantal waargenomen dieren. Rob verwacht dat de vuursalamanderpopulatie, ondanks het teruglopend aantal waarnemingen, op peil is gebleven.



zien de betrouwbaarheid flink toenemen. Het is dit jaar nog niet gelukt om een betrouwbare trend vast te stellen (*onzeker*) maar we verwachten dat wel in 2006 te kunnen doen. Voor de **gewone pad** zijn betrouwbare indexen berekend. De soort wordt in maar liefst 767 wateren gevolgd, liggend in 179 telgebieden verspreid over heel Nederland. Ook deze algemene soort laat een *matige toename* zien.



Foto: Ingo Janssen

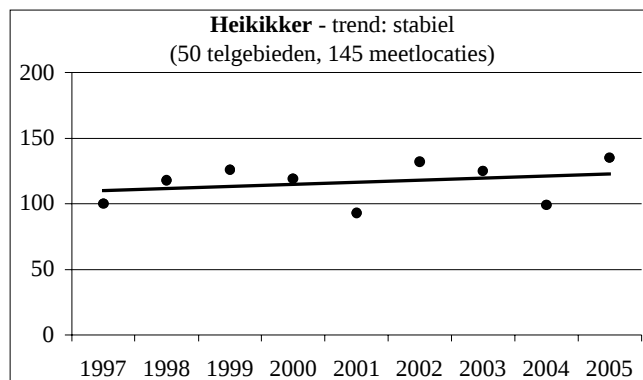


Kikkers

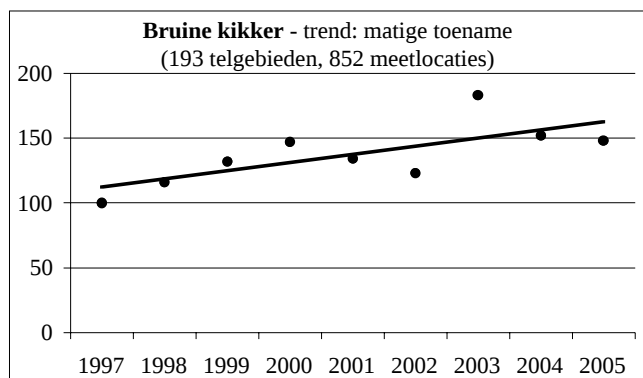
De meest spectaculaire resultaten worden bij de **boomkikker** behaald. Voor deze soort wordt als trend een *sterke toename* berekend! Dit komt ook overeen met de berichten uit het veld. De soortgerichte maatregelen ter bevordering van zijn leef- en voortplantingsbiotopen zorgen er waarschijnlijk voor dat de boomkikker flink toeneemt. De indexen worden berekend aan de hand van aantallen roepende mannetjes en waargenomen juvenielen. Door deze toename van het aantal diertjes weet de boomkikker gebieden te bezetten, een fantastisch resultaat.



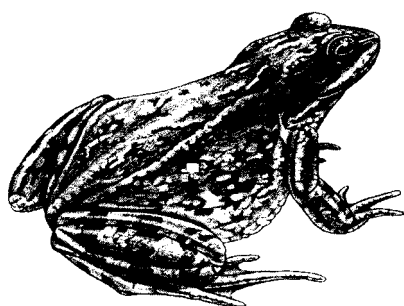
Foto: Ingo Janssen

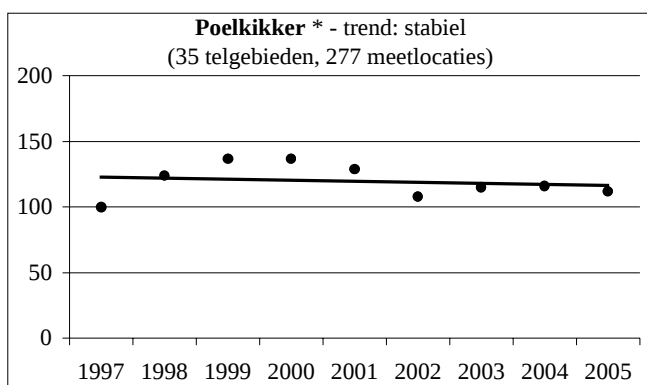
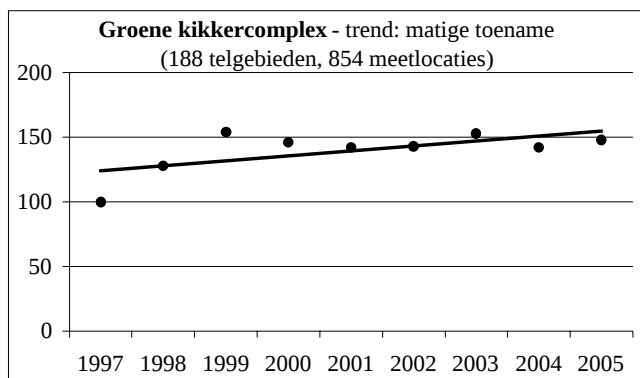


De **heikikker** wordt inmiddels in 145 wateren gevolgd die in 50 telgebieden liggen. De trend laat zien dat deze soort *stabiel* in Nederland voorkomt.



De **bruine kikker** laat, net als vorig jaar, een *matige toename* zien als trend. Deze soort wordt maar liefst in 193 telgebieden gevolgd waar het in 852 wateren wordt waargenomen!





De **groene kikkers** worden in iets meer wateren waargenomen: 854 stuks! In totaal zijn er 188 telgebieden waar groene kikkers voorkomen en de berekende trend is ook hier een matige toename. De **poelkikker** als soort wordt te weinig waargenomen om indexen van te bepalen en daarom hebben we besloten om indexen te berekenen van groen kikkercomplex in het leefgebied van poelkikkers. Het leefgebied is bepaald met behulp van het landelijke RAVON databestand en per telgebied is er gekeken of het biotoop potentieel geschikt is voor poelkikkers. Bij elkaar hebben we 35 telgebieden bepaald als poelkikkerleefgebied waarmee indexen zijn berekend. Vervolgens is de trend beoordeeld als *stabiel*.

In deze tabel staan de 'voorlopige' indexen gepresenteerd met zijn beoordeling. De beoordeling is betrouwbaar bij soorten die vet zijn afgedrukt.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	aantal meetlocaties	aantal telgebieden	Beoordeling
kleine watersalamander	100	106	102	104	83	94	94	81	94	727	177	Matige afname
kamsalamander	100	115	118	101	96	104	94	119	131	183	63	Stabiel
Alpenwatersalamander	100	135	95	116	92	136	168	122	169	218	56	Matige toename
vinpootsalamander	100	128	115	123	100	106	96	86	75	42	15	Onzeker
vuursalamander	100	82	129	59	71	29	37	37	21	9	5	Sterke afname
bruine kikker	100	116	132	147	134	123	183	152	148	852	193	Matige toename
heikikker	100	118	126	119	93	132	125	99	135	145	50	Stabiel
boomkikker	100	148	170	203	239	385	252	366	556	129	21	Sterke toename
groene kikker complex	100	128	154	146	142	143	153	142	148	854	188	Matige toename
poelkikker	100	124	137	137	129	108	115	116	112	277	35	Stabiel
gewone pad	100	114	130	105	97	110	133	136	142	767	179	Matige toename
rugstreeppad	100	91	97	104	91	82	76	72	77	84	84	Onzeker
knoflookpad	100	85	70	78	137	74	79	75	63	14	10	Onzeker



Foto: Ingo Janssen



Foto: Gerben Winkel